

Nii algas adventiaeg Kilingi-Nõmmes

Õpetaja Arvet Ollino jõulutervitus

Vallavanem Raivo Ott soovis kõikidele rahulikkust ja rõõmsat pühadeaega

Laternarongkäik jõudis kiriku juurde

Sooja jooki pakkusid Naiskodukaitse tüdrukud

Tšellokontsert

Pühademeeleolu

Tants ja trall tegi südame soojaks

Vallavanema tervitus

Armsad vallaelanikud!

Astronoomiliselt oleme alles veel sügises, kuid tegelikkuses on õues äraütlemata ilus talveilm, mis teeb enamusel meist hinge rõõmsaks ja annab võimaluse nautida lumega seotud tegevusi.

Ühiselt oleme tähistanud esimest adventi, nautinud teise advendiga seotud üritusi, mis olid väga meeleolukad ja näitasid, et oleme kogukondadena aktiivsed, tegusad ning ühtehoidvad.

Viimaseid nädalaid käimas olevat aastat kokku võttes saan aastat meenutada, kui väga tõist, muutusterohket ja väljakutseid esitavat. Eelkõige meenuvad esimesena vallakodanikega korraldatud kohtumised, mis olid väga vahetud. Kohtumised tõid esile kitsaskohad, millega meil on vaja ühiselt tegeleda, et leida neile lähitulevikus lahendusi, mis aitavad kaasa kogu elanikkonna heaolutunde paranemisele ja valla arengule – olen siiralt tänulik Teile nende arutelude eest.

Soovin Teile kõigile ilusat jõuluoootuseaega ja meeleolukat aastavahetust!

Lugupidamisega,
Raivo Ott
vallavanem

Saarde valla üldplaneering on esitatud kooskõlastamiseks

Saarde Vallavalitsus esitas koostatava valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande kooskõlastamiseks riigiasutustele ja arvamuse andmiseks isikutele ja asutustele, kes on üldplaneeringu ja KSH aruande eskiislahendusele esitanud ettepanekuid. Üldplaneering koosneb seletuskirjast ja kaardimaterjalist, mis moodustavad tervikliku planeeringulahenduse. Üldplaneeringu seletuskirja, kaardimaterjali ning KSH aruandega on võimalik tutvuda <https://saarde.ee/uldplaneering> - Saarde valla ÜP ja KSH eelnõu materjalid kooskõlastamiseks

Kooskõlastamisel võivad riigiasutused veel esitada arvamusi ja ettepanekuid. Samuti võivad arvamusi esitanud isikud esitada üldplaneeringule ja KSH aruandele täiendavaid arvamusi ja ettepanekuid. Kõik laekunud arvamused ja ettepanekud arutatakse läbi üldplaneeringu töörühmaga ning vastavalt vajadusele täiendatakse ja täpsustatakse üldplaneeringut ja KSH aruannet.

Seejärel suunab vallavalitsus üldplaneeringu vastuvõtmiseks Saarde Vallavolikogule. Vastuvõetud üldplaneering pannakse avalikule väljapanekule, kus iga isik saab vajadusel sellega tutvuda ning esitada oma arvamuse.

Info:

Martti Rooden, haldusnõunik
martti.rooden@saarde.ee

Kutsume Teid Maa-ameti hankes osalema!

Maa-amet on suviste niitmiste ja talviste lumekoristustööde tegija leidmiseks avaldanud hanke riigihangete registris. Täpsem info hangitava teenuse kohta on leitav riigihangete registrist.

Pakkumuste esitamise tähtpäev on 11.01.2024. Üldhooldustööde teostamine riigimaadel (Maa-amet) (hanke viitenumber 272374)

Riigihangete register 4.10.13 (riigihanked.riik.ee).

Lisainfot on võimalik saada hoolduse büroo nõunikult Kerli Lõhmus, e-post: kerli.lohmus@maamet.ee, tel 5699 7183.

Saarde Vallavalitsuse istungitel

29. novembril toimunud istungil

1. Kinnitati Surju Rahvamaja struktuur ja koosseis.

2. Kinnitati munitsipaalasutuste õppekoha tegevuskulu arvestuslik maksumus 2024. aastaks.

3. Kinnitati töörühma koosseis Kilingi-Nõmme lasteaid Krõll direktori tegevuse ja hoolekogu otsuse õiguspärasuse kontrolli teostamiseks.

4. Otsustati heaks kiita ning edastada volikogule määruse eelnõu „Saarde valla 2024 aasta eelarve vastuvõtmine“.

5. Kinnitati Saarde jäätmejaama hinna-kiri.

6. Anti kaks ehitusluba.

7. Kiideti heaks kuus hajaasustuse programmi eraldatud toetuse kasutamise kohta esitatud projekti aruannet.

8. Kinnitati hajaasustuse programmi projekti elluviimise lõpetamine seoses toetuse saaja toetusest loobumisega.

9. Kinnitati hajaasustuse programmi vahenditest toetuse saamiseks esitatud taotluse rahuldamine ja abikõlbliku projekti rahastamine.

10. Anti üksteist sotsiaalhoolekande valdkonna korraldust.

11. Otsustati juubelitoetuste maksmine.

12. Otsustati heaks kiita ning edastada volikogule otsuse eelnõu „Arvamuse andmine Rabaküla liivakarjääri kaevandamisloa taotluse kohta“

13. Otsustati heaks kiita ning edastada volikogule otsuse eelnõu „Arvamuse andmine Seljametsa II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta“

14. Otsustati heaks kiita ning edastada volikogule otsuse eelnõu „Audiitori määramine“.

15. Otsustati heaks kiita ning edastada volikogule kaks otsuse eelnõu „Pärandi vastuvõtmine“.

16. Otsustati heaks kiita ning edastada volikogule määruse eelnõu Saarde Vallavolikogu 08.06.2023 määruse nr 33 „Saarde valla eelarvest huvihariduse toetamise kord“ muutmine

17. Otsustati heaks kiita ning edastada volikogule määruse eelnõu „Saarde Vallavalitsuse palgajuhend“.

18. Toimus arutelu jooksvatel teemadel.

04. detsembril toimunud istungil

1. Otsustati heaks kiita ning edastada volikogule määruse eelnõu „Saarde valla 2023 aasta II lisaelarve“.

2. Otsustati heaks kiita ning edastada volikogule otsuse eelnõu „Tali Seltsimaja ja Kilingi-Nõmme klubi ümberkorraldamine“.

3. Otsustati heaks kiita ning edastada volikogule määruse eelnõu „Saarde valla eelarvest mittetulundustegevuseks toetuse andmise kord“.

4. Anti üks ehitusluba.

5. Väljastati välireklaami paigaldusluba.

6. Anti kolm sotsiaalhoolekande valdkonna korraldust.

7. Anti korraldusena „Vaideotsus“.

8. Toimus arutelu jooksvatel teemadel.

13. detsembril toimunud istungil

1. Otsustati huvihariduse ja huvitegevuse toetuse eraldamine.

2. Muudeti Saarde Vallavalitsuse 23.02.2022 korraldust nr 85 „Saarde valla noortevolikogu valimiseks valimiskomisjoni koosseisu kinnitamine“. Valimiskomisjoni koosseisu nimetati Surju Kooli õpilasesinduse esindaja ja vallavalitsuse teine esindaja.

3. Anti arvamus Lauri liivakarjääri maa-vara kaevandamise keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõju hindamise eelhindangu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu kohta. Otsustati nõustuda keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega.

4. Anti luba ülemäärase müra ja valgusefektide tekitamiseks Kilingi-Nõmme Klubis aastalõpupeol 22.12.2023 kell 20.00-23.59 ja 23.12.2023 kell 00.00-03.00.

5. Otsustati põhivara – Surju keskasula veetrassid ja kanalisatsioon koos reoveepuhastiga üle anda OÜ-le Saarde Kommunaal.

6. Otsustati reservfondist raha eraldamine MTÜ-le Ristiküla Külaselts projektide omaosaluse katteks.

7. Otsustati reservfondist raha eraldamine seoses suurenenud talvise teedehool-

dusega.

8. Otsustati reservfondist raha eraldamine MTÜ-le Tihemetsa Kogukond 35 rm küttepuude ostmiseks.

9. Anti viis sotsiaalhoolekande valdkonna korraldust.

10. Otsustati juubelitoetuste maksmine.

11. Anti kasutusluba Saarde külas, Kalda tee 1/1 kinnistul (katastritunnus 71102:002:0103) asuva kiriku elektrisüsteemi ümberehituse (ehitisregistri kood 103040919) kasutusele võtmiseks.

12. Anti kasutusluba Saarde tuulepargi alajaama (EHR kood 221387679) ja alajaama juhtimishoone (EHR kood 121376362) aadressil Pärnu maakond, Saarde vald, Käršu küla, Rengupõllu (katastritunnus 71101:002:0025) kasutusele võtmiseks.

13. Anti kasutusluba järgmiste elektrituulikute kasutusele võtmiseks: WTG1 (Pärnu maakond, Saarde vald, Tõlla küla, Vana-Neitsi) 71101:005:0020; WTG2 (Pärnu maakond, Saarde vald, Tõlla küla, Vana-Neitsi) 71101:005:0020; WTG3 (Pärnu maakond, Saarde vald, Tõlla küla, Neitsipõllu) 71101:005:0061; WTG4 (Pärnu maakond, Saarde vald, Tõlla küla, Neitsipõllu) 71101:005:0061; WTG5 (Pärnu maakond, Saarde vald, Kamali küla, Kurmi-Merdi) 71101:002:0032; WTG6 (Pärnu maakond, Saarde vald, Kamali küla, Kurmi-Merdi) 71101:002:0032; WTG7 (Pärnu maakond, Saarde vald, Kamali küla, Kurmi-Merdi) 71101:002:0032; WTG8 (Pärnu maakond, Saarde vald, Kamali küla, Kera) 71101:004:0067; WTG9 (Pärnu maakond, Saarde vald, Kamali küla, Laane) 71101:004:0038.

14. Anti ehitusluba mängulinnaku püstitamiseks Surju külas, Mängumäe (katastritunnus 75601:001:0341).

15. Otsustati nõuete lugemine lootuseteks ja eemaldamine bilansist.

16. Toimus arutelu jooksvatel teemadel, võeti vastu protokollilised otsused.

Vallavalitsuse istungite protokollidega ja juurdepääsupiiranguteta korraldustega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee

Lumetõrje tööst Saarde vallas

Lumetõrjet teostatakse kõikidel kohalikel teedel (valla teed), tänavatel, avalikult kasutatavates parklates, erateedel, millistele on sõlmitud avaliku kasutuse lepingud ja hajaasustusega aladel nende elamuteni viivat erateedel, kus **rahvastikuregistri andmetel elavad alaliselt valla elanikud**.

Talihooldustööde teostamisel lähtutakse majandus- ja taristuministri 14.07.2015 määruse nr 92 „**Tee seisundinõuded**“ peatükist 4 „Talihooldus“ ja määruse lisadest 6, 7, 8 ja 9. Lumetõrjet teostatakse kohalikel teedel koheva lume korral, kui lumekihi paksus ületab 10 cm ning sulalume ja lõrtsi korral, kui lumekihi paksus ületab 5 cm. Lume ja lõrtsikihi paksust arvestatakse kinni sõidetud lumekihi pinnast.

Teedel alustatakse lumetõrje hooldustsükliga peale lumesaju või tuisu lõppu hiljemalt ühe tunni jooksul. Hooldustsükli aeg on tähtaeg, mille lõpuks peavad talvised tee seisundinõuded täidetud olema. Hooldustsükli üle peab arvestust vallavalitsus, tavapäraselt on hooldetsükli aeg 24 tundi. Raskete ilmaolude korral hooldetsükli aeg võib pikeneda.

Tööpäevadel teostatakse lumetõrjet eelisjärjekorras õpilasveo liinide teedel, kindlustades tee läbitavuse õpilasliinide toimimiseks ja sõiduautode liiklemiseks

vastavalt sõidugraafikule, kuid mitte hiljem kui kell 6.45 hommikul.

Eratee omanikult eeldame, et teeservad ja kraavid on tähistatud nii, et pimedal ajal ja lumepaksusest hoolimata on asukoht määratav, tee kõrval on koht, kuhu lund lükata, teele kaarduvad puude oksad on eemaldatud, tee laius ja kurvikõverad võimaldavad lumekoristustehnika liikumist. Teeservad peaks olema takistustest puhastatud ja objektid (ilupõõsad, puuistikud, truubiotsad, kae-vude kaaned, kivid, kiviparkett jms) tähistatud viisil, mis tagab nende nähtavuse pimedal ajal sõltumata lumekihi paksusest. **Lumetõrjet ei teostata õuealal.**

Vallavalitsuse esindajaks lumetõrjetööde täitmise korraldamisel on Martti Rooden tel 5349 4259, martti.rooden@saarde.ee.

Valla territoorium on jagatud tööpiirkondadeks. Lumetõrjetööde teostajad piirkonniti järgmised:

1. Kalita-Jäärja piirkond – Hprteed OÜ, kontaktisik Rainet Härsing, tel 535 21531

2. Lodja-Sigaste piirkond – Olio Projekti OÜ, kontaktisik Alar Oks, tel 501 3325

3. Kanaküla-Kamali piirkond – Kera-talu, kontaktisik Ülo Vahula, tel 525 9867

4. Väljaküla-Käršu-Tõlla-Mustla piir-

kond – Olio Projekti OÜ, kontaktisik Alar Oks, tel 501 3325

5. Laiksaare-Tali-Velikse piirkond – AS Zebra, kontaktisik Alvar Pärtel, tel 504 2411

6. Kalda – Ristiküla – Kõveri (Surju I) piirkond – AS Zebra, kontaktisik Alvar Pärtel, tel 504 2411

7. Ilvese- Surju piirkond (v.a. Surju keskus) – AS Zebra, kontaktisik Alvar Pärtel, tel 504 2411

8. Jaamaküla– Saunametsa – Kuusekänd OÜ, kontaktisik Indrek Kuusekänd, tel 5343 3058

9. Metsaääre-Rabaküla – Kuusekänd OÜ, kontaktisik Indrek Kuusekänd, tel 5343 3058

10. Kikepera – Kikepera talu FIE, kontaktisik Urmas Kosenkranius, tel 505 1118

11. Surju küla keskus – OÜ Surju PM, kontaktisik Aldo Korbun, tel 515 2618

Kilingi-Nõmme linna ja Tihemetsa ale-viku teedel ja tänavatel teostab lumetõrjet OÜ Saarde Kommunaal, kontaktisik Tarmo Tamm, tel 5698 7170.

Lumetõrjetõid puudutavate küsimuste korral on mõistlik võtta ühendust just eel-pool nimetatud kontaktisikutega, nii saab probleemile kõige kiirema lahenduse.

Aidake andmeid korras hoides ise ennast

Enel Pungas

*Siseministeeriumi
rahvastiku toimingute
osakonna juhataja*

Riik on teinud inimestele ametiasutustega suhtlemise lihtsaks. E-teenuseid tuleb aina juurde, asjaajamine on üha kiirem ja paindlikum. Suhtlemise võimalikkuseks ja kiiruse tagamiseks on äärmiselt oluline õigete kontaktandmete olemasolu rahvastikuregistris.

Rahvastikuregistri andmeid kasutab kogu ühiskond: inimesed, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ja eraettevõtted. Seetõttu on eriti oluline andmete õigsus rahvastikuregistris, sealhulgas ajakohasandmed).

Mis siis on rahvastikuregistris olevatel kontaktidel viga? Näiteks antakse riigiga suheldes oma töökontaktid, aga veidi aja pärast vahetatakse töökohta. Või tehakse andmeid sisestades kirjaviga – olen ka ise haja-

meelselt esitanud @gmail.ee lõpuga aadressi. Loomulikult on rahvastikuregistris automaatsed kontrollid, mis võivad tüüpilised vead küll kinni püüda, kuid kõiki eksimusi ei suuda me ette näha.

Laps saab täiskasvanuks

Eriti suur on probleem, kui kontakt ei peegelda õige inimese andmeid. Näiteks lastele dokumente võttes annavad vanemad oma kontaktid. Aga lapse täiskasvanuks saades need automaatselt ei muutu ja täiskasvanud „lapse“ ehk isegi tundlik info liigub vanematele. Siit üleskutse juba valimisõiguslike, so üle 16-aastaste laste vanematele, vaadake üle, mis andmed on teie lapse rahvastikuregistri kontaktideks. Selles vanuses noor võiks ju saada talle saadetavat infot isiklikule, mitte vanemate meilile.

Kontaktandmete kvaliteeti mõjutavad loomulikult muudatused teenusepakujate juures. Hiljutine online.ee müük ja ametliku e-posti aadressi eesnimi.perekonnanimi@eesti.ee sulgemine toob kaasa olukorra, et osadel seni korrektseid meiliaadresse omanud inimestel pole enam ühtegi kehtivat kontakt. Aeg-ajalt tasub, aga nüüdsete muudatuste valguses lausa kohe peab rahvastikuregister.ee portaalis oma andmed üle vaadata.

Kannatab vale kontaktiga inimene ise

Miks üldse on vaja rahvastikuregistrisse kontaktand-

meid koguda? Meiliaadresside ja telefoninumbrite ebakorrektsus on kõige suuremaks probleemiks inimesele endale. Kuna andmeid kasutab kogu riik, jäävad need, kelle andmed pole korras, ilma näiteks proaktiivsetest teenustest ehk hüvedest, kus inimene ei avalda ise soovi millegi saamiseks, vaid riik teab, et ta peab seda saama ja alustab ise kontaktivõtmist.

Andmete puudulikkuse korral ei saada kätte olulisi teavitusi. Näiteks jääb tänavale pargitud auto ootamatult teetöödele ette. Kui kontaktid on rahvastikuregistris korras, helistatakse ja palutakse auto asukohta vahetada, kui mitte, võib juhtuda, et peate oma auto lunastama tasulisest parklast.

Või midagi sootuks ohtlikku – näiteks toimub mõni õnnetus või katastroof ja selle lähistel elavaid inimesi on vaja sellega seoses teavitada. Me oleme saanud käima küll asukohapõhise SMS-teavituse süsteemi, kuid teavitust vajavad ka need, kelle elukoht on õnnetuspaiga mõjuallas, aga parasjagu seal piirkonnas ei viibi.

Väga oluline on just nimelt dokumendi omanikele, et nendeni jõuaks teated näiteks juhiloa, ID-kaardi või tervisetõendi aegumisest. Ka sõeluuringute kutse kohalejõudmine on igaühele oluline. Kui võlanõuet või trahviotsust ei saada kätte, võib kontaktandmete puudumine olla lausa rahaliselt kahjulik.

Ebakorreksete e-posti

aadresside probleemi tunnetame Siseministeeriumis valimiste korraldamisel elektroonilisi teabelehti saates. 2021. aastal valimistel ei jõudnud inimesteni tuhandeid teabelehti just meiliaadresside ebaõigsuse tõttu. Võimalus saada kompaktne info valimiste aja, koha, kandidaatide jne kohta peab jõudma iga valijani.

Andmed korda kerge vaevaga

Andmete kontrollimine ja vajadusel uuendamine rahvastikuregistris on ime lihtne, vaja on internetiühendusega arvutit või nutiseadet ning autentimist aadressil rahvastikuregister.ee. Kui ei ole võimalust internetiks või digipädevust, on võimalik oma andmeid ajakohastada ka kohalikus omavalitsustes kohapeal.

Soovitame soojalt kõigil, aga eriti neil, kes hiljaaegu meiliaadressi või elukohta vahetanud, vaadata rahvastikuregistris üle oma andmed ning need ajakohastada. Ja kui te olete e-rahvastikuregistris oma andmeid kontrollimas, vaadake palun üle ka muud andmed – näiteks emakeel ja rahvus. Ja tehke seda ka oma laste või eestkostetavate eest.

Omalt poolt kinnitame, et andmete hoidmine riiklikes registrites on turvaline ja neile saab sättda juurdepääsupiiranguid. Hoolime Eestis elavatest inimestest ning peame teid, teie kaasamist ja teie teavitamist tähtsaks. Aga selle võimaluse saamiseks tuleb igaühel andmed korras hoida!

Rahu ja terviklikkust Sulle, hea lugeja!

Vististi oleme me kõik kuulnud ütlust, et vanasti oli rohi rohelisem ja taevassinisem. Eks sellisel ütlusel on oma tõetera sees, sest endistest aegadest jääb meelde ikka hea ja vähem halba. Tänavune advendiaeg ehk Kristuse sündimispüha ootusaeg algas imelise talveilmaga. Hallus ja pori oli kui peoga pühitud. Kas oli ka jõulusündmuse tekkeajal, paartuhat aastat tagasi, rohi rohelisem ja taevassinisem jääb meie otsustamise ulatusest välja. Isegi, kui ei olnud, süttis taevaalaotuses eriline nähtus, mida tuntakse Petlemma tähe nime all. Oli see Jupiteri, Saturni ja Veenuse haruldane kolmekordne joondumine või oli hoopis tegemist suure komeedi või supernoova plahvatusel, jääb kalju-kindlalt teadmata. Kasutades nimetatud tähe sara orientiirina, jõudsid kolm idamaa tarka jõuluõöl loomalauda juurde, et teavitada vastsündinud inimlast, kelle sünniga avanes inimkonnale võimalus taas kohtuda Loojaga.

Täna on sellest sündmusest möödas rohkem kui kaks tuhat aastat, aga ikka tähistame, rõõmustame ja tunneme

hardust jõuludest. Sisuta ja ebaolulised sündmused ei saa läbi aja kostuda nii pikka aega. Mis peitub jõulusündmuses, et ta siiani inimesi kõnetab? Miks ei ole ta vajunud ajaloohämarusse ja ununenud? Vastus on lihtne, jõulusündmuses sisenes Looja inimese maailma ning on jätkuvalt meie kõrval, meie juures, mitte kuskil kõrgel ja kaugel, vaid täna ja siin.

Petlemma laudast saab alguse meie igaühe teekond koos Loojaga. Teekond, mis on tihti peale konarlik, täis kurve ja kitsaskohti. Taevasselle teekonna kohal ei ole alati pilvitu ja päikeseküllane, kuid teekaslaste rahu ja tasane rõõm kosutavad oma helgusega. See on meie teekond, millel kõndijateks oleme ise, aga mitte ükski, vaid koos Elu enesega.

Hea lugeja, soovin Sullegi julgust ja jaksu tõsta oma pilk taevaalaotusse ja märgates seal Petlemma tähte. Märki, mis juhatab Sind osalema jõulusündmuses.

Kristusega kohtumist soovides,

Arvet Ollino

Saarde koguduse õpetaja

EELK SAARDE KATARIINA KOGUDUS KUTSUB

Pühapäeval, 24. detsembril
jõuluõhtu 1. jumalateenistus kell 15.00
jõuluõhtu 2. jumalateenistus kell 17.00

Esmaspäeval, 25. detsembril kell 11.00
Kristuse sündimise püha missa
Saarde kirikus

Laupäeval, 30. detsembril kell 15.00
jõulupidu Eesti ja Ukraina lastele
Saarde kirikus

Pühapäeval, 31. detsembril kell 11.00
vana-aasta jumalateenistus armulauaga

Psühholoog Evelyn Eichhorsti vastuvõtuajad

04. jaanuar Surju
08. jaanuar Kilingi-Nõmme
16. jaanuar Surju
23. jaanuar Kilingi-Nõmme
30. jaanuar Surju

Vastuvõtule saamiseks palun helistada telefonil 5330 6936.

Võta julgelt ühendust – jagatud mure on pool muret!

Huvikeskuses elu käib!

Detsembri alguses käis ansambel „Külamehed“ Viljandi kultuuriakadeemias, muusikaosakonnas kolme lugu salvestamas. Salvestati lood „Ehitame maja“, „Ridi-radi-ralla“ ja „Sina ja mina“. Poistel oli väga huvitav väljasõit, kuna stuudio salvestus on hoopis midagi muud, kui esinemine. Selgus, et teinekord võib salvestus ka täitsa tüütuks minna, kuna ühte pala tuleb mängida mitmeid kordi. Lõpptulemus sai küll hea ja lood on salvestatud ning saadetud bändimeestele kuulamiseks. 7. detsembril külastas bändiringi oma trummidega mees nimega Toomas Pae, kes üldiselt on tuttav nimega Tõrlep ja kes oli ansamblis Meie Mees trummar. Päev oli pikk ja lõbus, noored said hulga uusi nippe trummide

Ansambel „Külamehed“ Viljandi kultuuriakadeemias salvestusel.
Foto: Hurmet-Mihkel Ilus

mängimiseks. Enim meeldis noortele *drumm roll* efekt, mis selgeks sai õpitut. Lisaks kinkis Toomas kõikidele noortele trummaritele uued trummipulgad ja lubas, et tuleb külastab meid

ükskord jälle.

Huvikeskuse ühes ruumis on valmimas uus seinamaaling, mida nokitseb Kilingi-Nõmme gümnaasiumi õpilane. Aga sellest pikemalt ja täpsemalt juba

järgmises lehenumbris!

Praegu aga soovime teile kõikidele ilusaid pühi ja mõnusat uut aastat!

Hurmet-Mihkel Ilus
Huvikeskuse juhataja

Algas Eesti-Läti piiriüleste avalike bussiliinide taastamine

Eesti ja Läti piirialadel on varasematel aegadel toiminud tihe bussiliiklus, mis katkes 1990-te aastate alguses seoses piirikontrolli kehtestamisega. Vajadus selliste ühenduste järele on aga siiani säilinud, sest piirialade elanikud on omavahel seotud nii pere-, elukondlike kui ka majanduslike sidemetega. Koos Euroopa Liidu arenguga ning planeeritava liikuvusreformiga on aeg saanud muudatusteks küpsiks.

3. novembril 2023. a allkirjastas Riigi Tugiteenuste Keskus koos partneritega lepingu projekti ROCC ehk "Piiriüleste bussiliinide taastamine" rahastamiseks Interreg Eesti-Läti programm 2021–2027 raames.

Kaheaastase projekti maksumus on kuni 375 tuhat eurot, millest Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus moodustab 80%. Projekti laiem eesmärk on vähendada piirialade ääremaastumist ning soodustada ühistranspordi kasutamist ja sellele ligipääsetavust. Lähima eesmärgina luuakse piiriüleste avalike bussiliinide korraldamise strateegia ja tegevuskava ning jätkusuutlikud korraldusmudelid riikide ja kohalike omavalitsuste tasemel.

2024. a suveks soovitakse avada katseliselt Valga-Valka,

Lelde Äbele, projekti mäenedžer, Vidzeme Planeerimisregioon

Andrus Kärpuk, juhataja, Pärnumaa Ühistranspordikeskus (juhtpartner)

Viljandi-Valmiera, Võru-Aluksne, Kilingi-Nõmme – Valmiera ja Pärnu – Ikla – Salacgrīva bussiliinid. Saadava praktilise kogemuse ja sõitjate tagasiside alusel töötatakse välja edasiseks kasutuseks vajalikud nõudlusele vastavad sõiduplaanid.

Projekti partneriteks on kõik Eesti lõunapiiri äärsed ühistranspordikeskused – Kagu, Valgamaa, Viljandimaa ja juhtpartnerina Pärnumaa ühistranspordikeskus. Läti poolseks partneriks on kogu Läti põhjapiiri kattev Vidzeme planeerimisregioon ehk VPR. Projekti tegevused toimuvad Eesti Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ja Klii-

maministeeriumi ning Läti Transpordiameti kaasamisel.

Projektipartnerite esimene töökohtumine toimus 29. novembril VPR Cesise büroos. Tutvuti üksteise vastutusalaga, tegemistega ning lepiti kokku lähiaja konkreetsed tegevused. Üle kolme tunni kestnud koostöö tulemusel saadi kinnitust, et naabritevahelised suhted ja koostöö on kuldaväärt ning neid tuleb arendada.

Andrus Kärpuk, juhataja, MTÜ Pärnumaa Ühistranspordikeskus (juhtpartner)

Interreg Estonia – Latvia Co-funded by the European Union

Saarde läbi ajaloo prisma

267

Detsember 1962

Kilingi-Nõmme Näidismetsamajandi Marana metsapunktis sai valmis puidukuivati. Ehitusbrigaadi juhtisid Georg Allikas ja Elmar Saat. Puidukuivatusprotsess lühenes kolmelt nädalalt viiele ööpäevale. Marana töötajad olid võtnud oma lipukirjaks N. S. Hruštšovi sõnad: „On vaja paremini organiseerida tootmist, otsida ja kasutada uusi reserve rahvamajanduse arendamisel“. Tihemetsa tehnikumi tellimusele valmistati seinakappe ja laboratooriumi laudu. Puidutööstuse tiserite 3-liikmeline lüli kandis kommunistliku töö nimetust, lüli juhtis Väino Olde, töömehed olid Arnold Lelle ja Peeter Tasane, tööalade juhatajad Karl Karbus ning Karl Ruukel. Puudust tunti kuuseokastest, sest okkajahu tootmises oli saavutatud suurem võimsus.

Maranal ehitati ka kábikuivatit. Töid juhatas August Taalvelt ja ehitus pidi valmima järgmise aasta jaanuaris. Vabariigis ainulaadne kuivati võimaldas uue tehnoloogia abil 24 tunniga kuivatada 1200-1600 kg kábisid. Vana tüüpi kuivatiga kulus 4 ööpäeva, et

kuivatada 400 kg kábisid. Uut kuivatit teenindas 1 inimene, kuivatusprotsess toimus auruküttega. Uue kuivati projekti tutvustasid lätlased Moskvas Rahvamajanduse Saavutuste Näitusel ning sealt said ka meie mehed kuivatit kirjelduse.

Abja rajooni kultuuriosakond korraldas rajoonis näitliku agitatsiooni ülevaatusel. Parimateks osutusid Kilingi-Nõmme kultuurimaja stend „Inimest hinnatakse töö järgi“, Nõmme sovhoosi stend tootmisülesannetest ja Kilingi-Nõmme kultuurimaja regulaarselt ilmuv satiirileht „Filter“. Kultuurimajas töötas kunstnikuna Evald Tammist.

23. detsembril suri personaalpensioonär Kaarel Jürisoo, kes oli 1950. aastast Kilingi-Nõmme rajooni sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja ja 1956. aastast rajoonikomitee instruktor.

Aasta lõpus likvideeriti Abja rajoon ja Kilingi-Nõmme linn ning Saarde k/n läksid Pärnu linnapiirkonna koosseisu (hakkas kehtima 1. jaanuarist 1963).

Surju piirkonna eakate pidu piltides

Vallavanema tervitus

Kohv ja tort kuuluvad iga peo juurde

Boris Lehtlaanel oli mahti esinemise vahel rahvaga suhelda

Jõuluvana eakate peol

Kes soovis, sai ka jalga keerutada

Lahti muukides kaevuvee reostumise müsteeriumit

Kersti Türk
Kliimaministeeriumi
veeosakonna nõunik

Ikka ja jälle võib lugeda meediaväljaannetest inimeste kurtmisi vee kvaliteedi pärast. Kõrvaolevalt fotolt vaatab aga vastu käest lastud korrast ära kaev...

Inimesed ei teadvusta tihti, et oma kaevu korrasoleku eest ei vastuta keegi muu kui omanik ise. Näiteks on üheks väga levinud probleemiks liiga madalad kaevurakked, lisaks asuvad salvkaevud ka liiga madalates kohtades, andes nii pinna- ja liigveele vaba pääsu kaevu. Majapidamiste puur- ja salvkaevud saavadki oma vee just maapinnalähedastest põhjaveekihtidest, mis on inimtegevusest kõige rohkem mõjutatud.

Kuidas saada salvkaevust kvaliteetset joogivett?

- Salvkaevu konstruktsioon peab olema selline, et see kaitseks põhjavett reostuse eest, tagaks kaevu vettandva osa pudedate ja varisevate setete toetuse ning soovitud veehulga. Et vältida saastunud vee sissevool, peavad kaevurakke ulatuma vähemalt 70 cm kõrgusele maapinnast.
- Kaev tuleb katta kaanega, et takistada sademevee, kõrvaliste esemete ja elusolendide kaevu sattumist. Luuk ja kaas olgu tihe, lukk terve ning tuulutustoru koos kübara ja putukavõrguga.
- Kui kaevukaane alla on paigaldatud soojustumaterjal, tuleb seda puhastada.
- Vahetu päikesepaiste käes olevas kaevus tõuseb temperatuur suviti väga kõrgele. Seepärast tuleb suveks kaanealune materjal eemaldada, et see ei muutuks bakterite kasvulavaks.
- Salvkaevu ümber tuleb rajada veelukk, mis hoiab ära vee sissevoolu maapinnalt.
- Salvkaevu konstruktsioonis tohib kasutada

vaid selliseid tooteid ja materjale, mis on ohutud nii keskkonnale kui ka inimese tervisele.

- Kaevu sisemust tuleks visuaalselt kontrollida vähemalt kord aastas.
- Vee värvus, sade ja maitse annavad küll üldpildi vee kvaliteedist, kuid ei näita siiski võimalikku bakterioloogilist või keemilist reostust. Seetõttu on vajalik kord paari aasta jooksul võtta ka veeproov ja lasta seda laboris analüüsida.
- Salvkaevu remonttööd ja puhastamine on mõistlik ette võtta suvisel perioodil, kui põhjaveetase on kõige madalamal.

Kuidas omanik võib tahtmatult ise oma kaevu vett reostada?

Reostus võib kaevudesse sattuda omanike enda tegevuse(tuse) tõttu, kui salvkaevu ümbrus on jäetud hooldamata.

Omanik saab oma poolt ära teha nii palju, et vältida potentsiaalsete reostusallikate sattumist salvkaevu vahetusse ümbrusesse, jälgib visuaalselt salvkaevu olukorda, võtab regulaarselt veeproove ja toimetab need laboratooriumisse ning vajadusel reageerib kiirelt reostuse tekkimisega. Salvkaevu hooldamistööde hulka kuuluvad kaevu süvendamine, sette väljapumpamine, murenenud kaevurakete väljavahtamine, rakete vaheliste pragude tihendamine, kaevu suudme ümbruse tihendamine savilukuga, rakete pesu ja vajadusel kaevu kaane väljavahetamine. Kõik salvkaevud tuleks pärast rajamist või ümberehitamist desinfitseerida, kuna nende tööde tagajärjel võib salvkaevust võetav vesi saastuda.

Kõigi kaevudega seotud tööde tegemine võiks usaldada asjatundjatele. Puurkaeve võivadki rajada, ümber ehitada ja lammutada isikud, kellel on majandustegevuste registris hüdrogeoloogiliste tööde tegevusluba.

Kuidas hinnata puurkaevu seisukorda?

Visuaalse vaatlusega on puurkaevude tehnilist seisukorda keeruline hinnata, küll aga on selleks olemas professionaalsed meetodid. Mingil juhul ei tohi puurkaevu maapinnale ulatuv manteltoru osa olla nähtavate vigastustega ning kaev peab olema suletud kaanega.

- Geofüüsikalised meetodid võimaldavad kontrollida puurkaevude konstruktsiooni, juhtides kaevu sonde, elektrilisi signaale või laineid. Näiteks kavernoomeetria on meetod, kus puurkaevu viidud sond mõõdab üles kaevuõõnes esinevad õnarused ja kitsused, võimaldades suhteliselt suure täpsusega määrata puurkaevu läbimõõtu selle eri osades, manteltorude paigaldussügavust, nende ühenduste asukohti ja ka kvaliteeti. Kivimite tiheduse mõõtmise geofüüsikaline meetod võimaldab puurkaevu määrata kivimikihtide lasuvuspiire ja hinnata manteltorutaguse isolatsiooni kvaliteeti.
- Puurkaevuõõne videovaatlus võimaldab vaadelda puurkaevu sise- ja nähtud salvestada. Kaevu saadetakse kaabli otsas spetsiaalne kaamerasond, mis puurkaevuõõnt valgustab ja võimaldab seda filmida. Videouuringu abil saab määrata veetaset puurkaevus, manteldus- ja puurimissügavust, anda hinnangut vee liikumisele kaevus, leketele ning

torutaguse isolatsiooni kvaliteedile, torude ja filtrite sisepinna seisundile, filtrite ummistumisele ja ka ümbritsevate kivimite koostisele.

Halvas seisus puurkaev – oht põhjaveele

Kaevuomanik on kohustatud konserveerima üle ühe aasta kasutusest väljas olnud puurkaevu. Samuti peab ta lammutama kasutamiskõlbmatu, põhjavee seisundile ohtliku või kasutusotstarbe kaotanud puurkaevu, kuna sellised kaevud on põhjaveele suureks ohuks.

Soovides pikalt kasutamata puurkaevu uuesti kasutusse võtta, tuleb korraldada kaevu puhastuspumpamine. Seda ka siis, kui puurkaev võetakse kasutusele rohkem kui neli kuud pärast selle rajamist.

Kui keegi leiab looduses mahajäetud ja ilmselgete kahjustustega puurkaevu või mis ei ole kaanega suletud, tuleks sellest teavitada Keskkonnaametit või kohaliku omavalitsuse üksust.

Kaevule kohta valides kavanda ka reoveesüsteem

Samaaegselt kaevu asukoha valikuga oleks mõistlik kavandada ka reovee puhastamise süsteem – nii väldid kaevust võetava vee kvaliteedi halvenemist.

Reovesi võib sattuda kaevu lekkivatest torustikest ja kohtkäitlussüsteemidest, kuid bakteriaalne reostus võib pärineda ka heitveest. Ka kuivkäimla korral tuleks kasutada lek-kindlat mahutit, et vältida põhjavee reostust. Kui soovitakse septiku või omapu-

hasti väljavoolu immutada maasse, siis peab selleks olema nõuetekohane imbeväljak.

Kohtkäitlussüsteemi rajamisel tuleb jälgida selle kaugust puurkaevust. Heitvett maasse immutades peab vahemaa puurkaevuga olema vähemalt 60 m (hooldusala 10 m ja lisaks puurkaevu sanitaarkaitseala 50 m). Salv- ja puurkaevu kümne meetrise ulatusega hooldusalal ei tohi olla põhjavett ohustavaid reoveetorusid ega muid kanalisatsioonisüsteemi ehitisi. Oluline on ka, et omapuhasti paikneks joogiveekaevude suhtes allanõlva ning põhjavee liikumissuuna suhtes allavoolu.

Salvkaevude ja madalate puurkaevude kasutamisel on eriti kaitsmata või nõrgalt kaitstud põhjaveega piirkondades oht kaevust võetava vee mikrobioloogiliseks saastumiseks. Sellistel aladel võib põllumajanduslikku päritolu või rikkis kohtkäitlussüsteemidest tulev reostus jõuda kaevudesse kiiresti, mõningatel juhtudel vaid mõne tunniga. Suureks ohuks on ka majapidamiste korrast ära kohtkäitlussüsteemid ning mahajäetud likvideerimata salv- ja puurkaevud. Sageli tuleneb mikrobioloogiline saastus inimese enda tegevusest – reoveepuhastit ei hooldata või tühjendatakse septikut perioodiliselt kas põllule või oma kinnistule.

Mida teha, kui kaevuvesi ei tundu õige?

Iseenesest ei ole kaevust võetav vesi steriilne, kuid mikroobide arvu määramine aitab hinnata ega vees pole haigustekitajaid. Kui mikroobide sissetung on tuvastatud, on tähtis võimalikud saastumise allikad kiiresti kindlaks teha ja võtta kasutusele meetmed olukorra parandamiseks. Kui on tunda joogivees kõrvalist maitset või on muid kaebusi, siis tasub pöörduda Terviseameti poole, kes annab nõu meetmete kohta, mida on võimalik võtta tervise kaitsmiseks vee saastamisest tingitud kahjuliku mõju eest.

Ka riik paneb öla alla

Alates 2018. aastast tegutseb hajaasustuse programm <https://www.rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm>, mille eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ja aidata seeläbi kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.

Programmi raames toetatavateks tegevusteks on muuhulgas ka majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine ja elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimise tagava süsteemi rajamine. Toetust on võimalik taotleda kohalikust omavalitsusest, kes pakuvad taotlejale ka vajalikku infot meetme tingimuste kohta. Selleks aastaks on toetuste vastuvõtmine lõppenud ja programm suletud, küll aga avatakse tuleval aastal programm taas.

Loe lisaks

Kes soovib kaevude korrashoiu kohta lähemalt lugeda, soovitage sirvida 2020. aastal Keskkonnaministeeriumi tellimisel tehtud ja OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskuse juhtimisel tehtud „Hajaasustuspiirkondade joogivee kvaliteedi ja -süsteemide uuringut“. Uuringu raames koostati ka „Juhend hajaasustuspiirkonnas paiknevate majapidamiste kaevude joogivee nõuetekohasuse saavutamiseks ja terviseohutuse tagamiseks“, mis on kättesaadav Kliimaministeeriumi kodulehel <https://kliimaministeerium.ee/merendusveekeskond/vesi/uuringud-ja-aruanded#item-4>.

Joogivee nõuete ja salvkaevu desinfitseerimise kohta saab lugeda Terviseameti kodulehelt <https://www.terviseamet.ee/et/valikonnad/keskkonnatervis/vesi/kaevuvesi>.

Keskkonnaameti kodulehel on kättesaadavad salvkaevude ja puurkaevude rajamisele kohalduvad nõuded ja juhendid <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/vesi/salvkaevud-puurkaevud-ja-heitvesi>.

Puude raskusastme tuvastamise taotluse esitamine on nüüdsest inimese jaoks lihtsam

Alates novembrist saab sotsiaalkindlustusameti iseteeninduskeskkonnas esitada lapse ja vanaduspensionialise puude raskusastme tuvastamise taotlusi.

Võrreldes varasemaga on taotlused eeltäidetud olemasolevate andmetega inimese kohta. Täiendavalt

on kasutusele võetud laste ja vanurite vanuserühmade jaoks uuenduslikud enesehinnangu küsimustikud, mis aitavad ameti ekspertarstidel paremini mõista inimese tervise seisundist tulenevaid tegutsemis- ja osalusvõime piiranguid. Muudatuste kavandami-

sel lähtuti puuetega inimeste poolt antud tagasisidest, milles juhtiti tähelepanu kaasaegse iseteeninduslahenduse puudumisele ning avaldati soovi, et taotluste esitamine oleks võimalikult lihtne ja mugav. Laiem eesmärk on, et kogu puude taotlemise protsess muutuks

inimese jaoks järjest enam toetavamaks ja kasutajasõbralikumaks.

Puude raskusastme tuvastamise taotlemiseks tuleb sotsiaalkindlustusameti iseteeninduses liikuda menüüst „Minu toetused ja teenused“ lehele ja seejärel „Puude tuvastamine“.

Kui taotlus esitatakse lapse puude raskusastme tuvastamiseks, tuleb „Minu toetused ja teenused“ lehele liikuda mitte enda, vaid lapse nime alt.

Esitades taotluse iseteeninduse kaudu, võimaldab see muuta taotluse ülevaatamise protsessi kiiremaks

ja ladusamaks. Siiski saab soovi korral inimene oma taotluse esitada ka e-kirjaga info@sotsiaalkindlustusamet.ee, posti teel aadressil Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn või külastades lähimat klienditeenindust.

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Mida me teame ja mida me ei tea?

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi koolilehe Kirjatark noored ajakirjanikud tegid intervjuu kooli direktori Erli Aasametsaga plaanitava kooli rekonstrueerimise kohta.

Mida remondi käigus tehakse?

Räägime kõigepealt sellest, mis meil täna teada on.

Koolimaja on ehitatud 1961. aastal. Avalikest hoonetest on see Kilingi-Nõmme, paari kaupluse kõrval, üks vanemaid. Hoones puudub ventilatsioon, valdav osa küttesüsteemist on 62 aastat vana, vee- ja kanalisatsioonitrassid samuti. I korrusele, mis on osaliselt maapinnast madalam, tuleb sisse vihmavesi. Keldri-ruumides asuv tööõpetuse klass ei vasta tervise- ega ohutusnõuetele. Elektrisüsteemid, mis said küll 23 aastat tagasi osaliselt uuendatud, ei ole säästlikud ja sama on koolimaja aken-dega. Suur soojakadu on läbi välisseinte ja lagede – hiiglaslikke jääpurikaid kooli räästarennides oleme ju kõik näinud. Fassaadi tellised, eriti väikese tiiva omad, on täis pragusid läbi mitme kivikihi.

Tead on see, et 905 000 eurot on eraldatud energia-tõhususe meetmest kütte- ja ventilatsioonisüsteemi rekonstrueerimiseks. See raha tuleb ära kasutada 2025. aasta juunikuuks. Selle eest tuleb parandada hoone energiaklass D pealt vähemalt C peale.

Samuti on teada, et vaid kütte ning ventilatsiooni ehitusega energiat ei säästa, vaja on ette võtta veel mitmeid töid. Välja tuleb vahetada üle 20 aasta vanad aknad kolmekordsete vastu, soojustada fassaad, likvideerida mitmed külmasillad, kust külm sisse tuleb, muuta vundament vett ja sooja pidavaks, kasutusele võtta säästlik valgustus. Viimase kuue aasta jook-sul on kolmel korral tulnud teha kanalisatsiooni avariiremonte, sest trassid on mändide juurikaid täis kasvanud.

Nii et tööde maht on suur. Teame veel, et koolihoone seisund on selline, kus iga aastaga kasvab vajalik tööde maht ning hind.

Mida me täna ei tea, on see, milliseid üllatusi võib nii vana maja rekonstrueerimine kaasa tuua. Paarikümne aasta tagune remont oli ju tingitud suuresti sellest, et osades klastsiiruumides oli laepaneelide läbipaine ülemäära suur. Kuidas lahendada sellistes kohtades jämedate ventilat-

sioonitorude ehitus võib selguda alles ehituse käigus.

Milliseid muutuseid võib pärast remonti tunda/näha?

Millised on muutused pärast remonti – seda saame me praegu kirja panna kui projekteerimise ja ehitushanke lähteülesannete põhimõtteid.

Esiteks peab majas on olemas normidele vastav ventilatsioon ja küte. Teiseks peab kogu õpi- ja töökeskkond vastama tervisekaitse nõuetele ning olema energiat säästev.

Kolmandaks tuleb arvestada erinevate vajadustega ruumilahendustes, olgu see siis invatõstuk ja -WC või ruumid väikeklasside tarbeks. Lisaks on meil majas ruume praegu ruume, mida ei ole erinevatel põhjustel võimalik aktiivselt üldse kasutada.

Mis on kõige suurem muutus õpilaste jaoks?

Kindlasti palju parem õpikeskkond. See tähendab, et valgustus on parem, küte on reguleeritav, ventilatsioon on olemas. Kõik õpilased ja õpetajad on ju hädas olnud, kui kevadel kütab lõunapäike Sambla tänava poolt klassid tohutult kuumaks. Aga me ei saa kütet reguleerida ja vähemaks keerata, sest väike tiib asub niipidi, et päike sisse ei paista ja need klassiruumid vajavad kütmist. Kõige suurem muutus õpilaste jaoks on kindlasti oluliselt parem õpikeskkond.

Kui kaua läks aega planeerimisega?

Nüüd tekib küsimus, et mille planeerimisega? Tööõpetuse ja tehnoloogia klass, kui mitmetele normidele mittevastav ja tänapäevase õppekava nõuetele mitte sobiv, on valla arengukavas alates 2007. aastast. Seega teatud planeerimine on kestnud 18 aastat.

Praeguse rekonstrueerimise kavandamine ja projekteerimine ettevalmistamine ning projekteerimine on kestnud natuke üle aasta.

Millal kooli remondiga alustatakse?

Siinkohal pean ütleva, et koolihoone on kohaliku omavalitsuse oma, otsuseid saab teha vaid Saarde Vallavolikogu. Remondi algus

Projekt – IBG Ehitus

sõltub sellest, millised on Saarde Vallavolikogu otsused eelarve osas. Projek-teerimistööd peaksid olema valmis käesoleva aasta lõpuks. Täna teadmise põhjal saab öelda, et remon-diga võiks alustada 2024. aasta mais.

Millal see plaanipäraselt valmis saab?

Praegu oleme projekteerimise lõpetamise järgus. Järgneb projekti ekspertiis, ehitushanke ettevalmistus, ehitushange ja järgmised lepingud. Parima ajagraa-fiku kohaselt võiks 2025. aasta 1.september meil alata rekonstrueeritud majas.

Kes remonti finantseerib?

905 000 eurot on vald saanud Euroopa Liidu energia-tõhususe meetme rahadest. Lisaks on veel taotlemises mõned väiksemad summad. Aktiivselt käib töö erinevate rahastusvõimaluste läbirääkimistel. Maja on valla oma ning praeguse seisuga on ka vald kavandanud investeringutes olulise summa juurde panna.

Kes remonti teostab?

Töid teostab hanke võitnud firma ja see selgub riigihanke käigus.

Kas mingi muutus tuleb ka kooli välimuses? Kui jah, siis milline?

Mingi muutus tuleb, sest fassaadis on vaja likvideerida praod ning paigaldada soojustus. Milline on lõplik tehniline lahendus, selgub osalt ka ehitushanke käigus. Arhitekti poolt on mõte, et kas hele krohv või kate, mis meenutaks meie koolimaja hümni olevat valget koolimaja. Need asjad selguvad lõplikult pärast projekti valmimist ja ehitushanget.

Missugune on pikaajaline mõju rohepöörde võtmes?

Saan lähtuda ekspertide poolt pakutud ligikaudsetest numbrist. Hinnanguliselt on rekonstrueerimise kulu meie maja puhul umbes 30-50% uue hoone (Lihula kooli näide) ehituse

Foto: Lembit Nõmm, erakogu

maksumusest. Ka on praeguse projekteerimise käigus viidud kõik tööde mahud nii minimaalseks kui võimalik. See tähendab aga rohepöörde võtmes väga suurt säästu. Kaudsete arvutuste järgi on pakutud ka umbes 60% energia kokkuhoidu kütte ja elektri pealt.

Pikaajaline mõju peaks olema seega üsna kaalukas.

Kui ruttu investering ennast ära tasub?

Me ei tea lõplikku ehituse hinda, aga asjatundjad ja eksperdid on pakkunud, et tavaliselt on selliste rekonstrueerimiste tasuvusaeg 15-18-20 aastat.

Kui eesootav remont toimub kooli ajal, kas siis on sellel õpikeskkonnale negatiivseid mõjusid?

Ja, loomulikult. Meil ei ole Kilingi-Nõmmes niisuguseid pindasid, kuhu me saaksime kooliga ümber kolida. Pakutud on erinevaid variante, kuhu tuleks siis vedada mööbel, toit, õpilased ja kõik muu õppetöö korraldamiseks vajalik. Tegelikult oleks sellised lahendused väga kulukad ja ebaotstarbekad.

Kõik, mis segab harjumuspäraselt rütmi, on teatud määral negatiivne. Mingil ajal on kooli ümbruses ehitusmaterjale, ehitajaid, mingil ajal on kindlasti ka müra

ja tolmu – see kõik käib ehitusega kaasas ja sellega me peame hakkama saama.

Kuidas mõjutab eesootav remont õpilaste heaolu?

Koolipere heaolu tõttu seda remonti tehakse ja kavandataksegi. 2030. aastal kooli tulevad õpilased on juba praegu sündinud. 260– 280 õpilast on meil seitsme aasta pärast põhikoolis. Lisame siia tinglikult veel gümnaasiumiastme 50-60 õpilast. Seega üsna tagasihoidliku arvutuse alusel tuleb meie kogukonnas aastal 2030 ca 300-le õpilasele tagada koolihoone.

Lisaks peaksime mõtlema ka teistpidi. Kui me praegu ei hakka maja rekonstrueerima, siis milline on olukord kümne aasta pärast, siis kui koolimaja on 70 aastat vana?

Kas eesootav investering gümnaasiumi remonti muudab Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis õppimise atraktiivsemaks?

Kindlasti on ilus, tervise-nõuetele vastav, mugav ja säästlik maja atraktiivsem kui maja, kus hommikul tuleb I korruse põrandatelt vett kokku koguda. On suur vahe, kas õppida külmas või ülilavalas klassis või ruumides, kus on õpikeskkond tänapäevane ja tervisele

kasulik.

Kuidas mõjutab investering Pärnu maakonnas ja Eesti Vabariigis Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi üldpildis?

Seda on natukene raske öelda. Meile teadaolevalt tuntakse Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi ka praegu nii Pärnumaal kui vabariigis. Meie õpilased ja õpetajad on suutnud luua päris hea sisu ja kui nüüd sellele sisule saab uuema maja näol ka vormi ümber, siis võib-olla paistame veel ilusamana välja.

Kuidas suhtuvad õpetajad sellesse tööprotsessi? Kas nad võtavad selle positiivselt vastu?

Kogu koolipere ootused on kahtlemata suured. Samas on õpetajad ka selgelt teadvustanud, et aasta-poolteist tuleb segadusega toime tulla.

Millise eesmärgi täidab suur investering Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis Saarde valla võtmes?

Suur investering täidab vaid üht, kuid täiesti põhimõttelist eesmärki, seda, kas Saarde valla keskuses kool kümne aasta pärast töötab või ei. Koolihoone ressurss on end ammendanud ja maja rekonstrueerimine on lähimal ajal üks

kõige kesksemaid küsimusi tervele vallale.

Kas gümnaasiumi renoveerimisel on ka mõeldud innovaatiliste energiakandjate kasutamisele (tuuleenergia, päikesepaneelid, maaküte)?

Ja, päikesepaneelid ning säästlikumad ja targalt lülituvad valgussüsteemid on projekteeritud. Maakütte temaatika on kooli juures keeruline, sest mände maha võtta ei raatsi. Tuuleenergia tuleb läbi Eleringi. Oleme kavandanud ka elektriutode parkimise kohtade juurde laadimispunktid. Nii et oleme mõelnud ka nendele asjadele.

Kas renoveerimise lõpptulemusena muutub ka puudega õpilaste õpikeskkond positiivsemaks?

Jah! Esiteks pole meil koolis praegu invatualette ning tänaste nõuete järgi peavad need olema kõigis avalikes hoonetes, samuti invatõstuk. Meil on praegu ruumid, mis on õppetöö jaoks täiesti kasutamata ning sinna on võimalus ümber ehitada korralikud väikeklassid. Seega on mõeldud ka puudega õpilaste ja hariduslike erivajadustega õpilaste peale.

Mis on Teie arvates parim lahendus remondi ajal õppe korraldamiseks?

Parim lahendus on hanke võitnud ehitusfirmaga töhus koostöö, eelnevad läbirääkimised ja asjatundlik projektijuht, et ehitus- ja õppetöö segaks üksteist võimalikult vähe.

Kuhu päikesepaneelid tulevad?

Päikesepaneelid on pro-

jekteeritud peahoone Sambla tänava poolsesse külge, sinna, kuhu päikest kõige enam paistab.

Kuhu on planeeritud lift?

Olgem täpsed. Kuna lift oleks väga kulukas ning mitmesuguste piirangutega seotud (tuletõkke sektsioon, mootorite mahutamine pööningule jne), siis on kavandatud invatõstuk. Selle asukoht on siseõue poolses küljes, klasside 109, 204 ja 304 vastas.

Kui palju jääb remondi jaoks vajaminevat raha puudu?

Enne puudu- või ülejäägi arvutamist peame teadma maksumust ja rekonstrueerimise hind selgub riigihankes.

Kuidas koolimaja tulevikus raha tagasi

tooma hakkab?

Mida teevad energiahinnad 10-15 aasta jooksul? Kuidas mõõta rahas õpilaste tervist tervislikes klassiruumides? Mis-moodi arvutada olukorda, kui koolihoone 10 aasta pärast ei ole kasutatav ja lapsed peavad sõitma mujale kooli? Ei oska nendele küsimustele vastata. Küll on ekspertide seisukoht, et energiatõhususe tasuvusaeg on 15-18-20 aastat.

Kus on koolimajas praegu kõige kiiremini vaja remonti teha?

Kõik esimeses küsimuses loetletud remonditööd on vajalikud ning enamik neist on üksteisega seotud.

Tekst: Anette Einmann ja Maria Vilinurm, 10. klassi õpilased

Rakett 69 teaduslaager pakkus tegutsemislusti kõige väiksematele teadushuvilistele

Novembrikuu lõpus – detsembri alguses toimetasid Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 2.-5. klassi teadushuvilised Rakett69 teaduslaagris, mille ülesehitus põhineb populaarsel telesaatel Rakett69.

Laagris osales 20 last, kes kolmel päeval lahendasid üsnagi keerukaid ülesandeid – tuli ehitada käsihaarats ehk kunstkäsi, millega päästa kummiparte, lahendada kriminaalstika ülesandeid ning tasakaalustada lennuk nii, et ta lendaks võimalikult kaugele.

Saamalaadseid ülesandeid lahendas ka vanem vanuserühm kevadises laagris, kuid nüüd oli laagri juhendaja, kooli loodusainete õpetaja Thea Perm, kohandanud need nooremale vanuseastmele. Juhendaja andis ka päästvaid vihjeid, kui lahendus kohe kuidagi välja ei tahtnud tulla. Raske ülesande õnnestumine tõi rohkelt rõõmu laste nägudele.

Iga laagris osaleja sai Rakett69 Teadustuudio ja Teaduskeskus AHHAA-lt meene ja diplomi, mis oli allkirjastatud Rakett69 vedajate Aigar Vaigu ja Andres Juure poolt isiklikult. Selline diplom tekitas osalejates eriti uhke tunde.

Laagris osalejad ja juhendaja tänavad südamest Rakett69 meeskonda, Kilingi-Nõmme Gümnaasiumit ja lapsevanemaid, kelle abiga laager teoks sai.

Thea Perm
Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi
loodusainete õpetaja
KiNG Rakett69 laagri juhendaja

Kilingi-Nõmme Lasteaed „Krõll”

Jõulupäev Krõllis

Käes on jõulukuu. Kõik on juba pühade ootuses. Krõlli perel on juba mitmeid aastaid traditsiooniks korraldada lasteaia kogupere jõulupäev detsembri kuu teisel pühapäeval. Majas olid erinevad võimalused ajaveetmiseks – näituse- ja meisterdamisetuba, kohvik, fotostuudio, filmituba. Jõuluvana Priidik ja Jõulumemm Roosi tervitasid lapsi saalis. Meeleolukate etenduste lõpus jagasid lastele kingitusi. Pärast pidu tehti fotostuudios ühine rühmapilt. Soovijatel oli võimalus teha pere- ja sõbrapilte. Seda kasutati rohkesti. Kui kõht tühjaks läks, sai suund võetud ühte rühmaruumi, kus asus kohvik. Lapsevanemad olid sinna valmistanud erinevaid soolaseid ja magusaid suupisteid. Maitseelamusi oli kiluleibadest kuni võrratute kookideni.

Kohviku kõrvaltoas sai vaadata laste meisterdatud kuuskede näitust. Suurt elevust pakkusid kodudes valmistatud tegelusseinad, kus olid tabalukud, riivid, kruvid-mutrid, kellad, nõõrid. Neid kõike võis rõõmuga kruttida, katsuda, piikсутada, sikutada. Meisterdamise toas said kõik soovijad omale teha lõngast kuuseehteid. Aeg võeti maha filmitoas patjadel istudes ja multikaid vaadates. Tegevust ja rõõmu jagus nii suurtele kui väikestele terveks päevaks.

Jõulurõõm, see täidab hinge, võtab mure, võtab pinge. Annab südamele soojust nagu päike eal ei loojaks. Jõulurõõm poeb tuppa tasa, jätab lumehelbed maha. Hinges süütab küünlaleegi, rõõmu ei saa võtta keegi.

Krõlli pere

Jõuluvana Priidik ja Jõulumemm Roosi enne pidu. Foto: Evi Lapp

Kuuseehete meisterdamine. Foto: Anu Lember

Surju kool

Jõulueelne aeg Surju Koolis

Jõulueelne aeg Surju Koolis oli väga tegus. Aktiivset ja edukat toimetamist jätkus erinevatel aladel nii väikes-tele kui suurematele.

16. novembril osales 4.–5. klassi poiste võistkond õpetaja Romet Leetsi eesvedamisel Kilengi-Nõm- mes Pärnumaa maakoolide rahvastepallivõistlustel, kus saavutasid 7. koha.

21. novembril osaleti projektis „Peakokad koolis“. Eesti Peakokkade Ühendus on algatanud ühe tore projekti „Peakokad kooli“, mis on toimunud juba viis aastat ja mõeldud 6.–8. klassi õpilastele. Projekti eesmärk on julgustada noori inimesi katsetama lihtsaid toite ise teha, et nendeni jõuaks teadmine - isetegutud toit on lihtne, maitsev ja hea. Meie koolil oli suur rõõm kohtuda 21. novembril, peakokk – Jaak Hiibusega, kes on töötanud nii restoran Glorias, restoranis Korsaar, olnud peakokk restoranis Kaerajaan, peakokk ja osanik restoranis Sardii- nide ning kokarendi ettevõtte Rent a Chef omanik. Hetkel töötab Jaak Hiibus restoranis Groot Varbla sadamas ning on Eesti Peakokkade ühenduse aktiivne liige. Peakoka juhendamisel valmisid lihtsad ja maitavad toidud - herne püreesupp suitsukoodiga, lõhepasta ja purukook õuntega. Oli väga tore kohtumine ja võibolla nii mõneski õpilases tärkas soov kunagi kokaametiga lähemalt tutvust teha.

21. novembril võitis 4.–6. klassi võistkond osa teadusvõistlusest „Uuri, puuri,

„Peakokad koolis“ Foto: Marge Leppik

„Ellenimängul“ Foto: Ulva Tallo

katseta”, 24. novembril osales aga 5. klass õpioskuste talgutel.

Novembrikuu viimane päev oli samuti väga tõine ning igati edukas.

Surju Kooli võistkond koosseisus Sini Tuum, Anna Vilks, Kerli Mägi, Meribel Bilan ja Tristan Veitmaa, osalesid kirjandus- ja teatrimängus „Ellenimäng 2023“. Ellenimäng oli Ellen Niidu loomingule ja eluloole pühendatud kirjandusmäng. Mängu erinevad voorud algasid juba oktoobris ja kestsid detsembrini. Ettevalmistusega alustasid õpilased siiski juba varem, sest läbi tuli lugeda mitmed

Ellen Niidu teosed, tutvuda tema elulooga. Ellenimäng koosnes kahest eelvoorust, poolfinaalidest ning finaalist, kus pandi proovile õpilaste teadmised Ellen Niidu teoste ja eluloo kohta, tuli näidata oma oskusi teha näitemängu ja luulepõimikut. Läbi mitme vooru võisteldes saavutas võistkond 1. koha. Mängu lõppedes toimus autasustamine ning lustiti Ellen Niidu raamatutegelasteks kostümeerituna koos ülejäänud võistkondadega kostüümipeol. Surju Kooli võistkonna juhendajateks olid Kersti Hunt ja Ulva Tallo.

Natuke suuremad õpila-

sed olid aga tublid nuputamises. Matemaatikavõistlus NUPUTA on võistkondlik matemaatikaülesannete lahendamise võistlus, mis toimub kahes vanuserühmas. Matemaatikaalaseid teadmisi panevad proovile 5.–6. klasside neljaliikmelised võistkonnad ja 7. klasside kolmeliikmelised võistkonnad.

Pärnu maakonna parimad nuputajad võtsid omavahel mõõtu 30. novembril, kus meie kooli 5.–6. klasside võistkond saavutas III koha. Tubli võistkonna koosseisu kuulusid Anna- bell Ehrstein, Mirko Gustav Kosenkranus, Karl Nikolai Meibaum ja Roger Pärn.

Seitsmenda klassi võistkond koosseisus Gerti Abigail Afanasjev, Kätlin Kodu ja Keijo Mohnja saavutas I koha. Sellel võistkonnal tuleb asuda veel võistlustulle, et esindada Pärnu maakonda vabariiklikul NUPUTA võistlusel Tartus. Hoiame oma tublide nuputajatele põialt!

Lisaks kirjandusmängule ning nuputamisele osales samal päeval Surju Kooli 1.–3. klassi võistkond, õpetaja Romet Leetsi eestvedamisel, Sindis Pärnumaa maakoolide rahvastepalli võistlustel. Surju Kooli võistkond saavutas 7. koha.

1. detsembril osalesid õpetaja Raivo Tõnissoni õpilased tehnoloogiakonkursil. Surju Kooli soome keele õpilased tähistasid Soome Vabariigi 106. aastapäeva. Koos prooviti soome traditsioonilisi roogasid – karjala pirukaid ja maksalaatikut. Karjala pirukad on pealt lahtised täidisega pirukad, mida süüakse tihti hommikusöögiks ja võimalusel munavõiga. Maksalaatiko on riisi ja maksa ahjuroog, mida vanasti tehti peamiselt pühadeks, kuid mis on nüüd saanud populaarseks toiduks aasta ringi. Lisaks riisile ja maksale on ahjuroas veel rosinad ning seda süüakse või ja pohlamoo- siga.

Lapsed võtsid kaasa põh-

janaabrite juurest toodud suveniire ning said testida oma teadmisi Soome kohta ja tutvuda kauni Iitala ja Marimekko disainiga.

14. novembril Pärnu- Jaagupis toimunud laulufestivalil „Koolicanto“ osales ka meie kooli ansambel. Üritusel astus lavale üle 60ne noore laulja 11st koolist. Meie koolist esinesid festivalil Saara Mittenbritt ja 4. klassi ansambel. Ansambelis mängisid ja laulsid Remi Rubin, Kerli Mägi, Adele Raag, Isabel Haud, Robin Kask, Georg Aleksander Meibaum ja Renor Kirst. Nagu varasematel aastatel kuulas-jälgis ja jagas oma kogemusi üllatusesineja: seekord oli külas Jete-Pauline Ollep.

Kohe, kohe on aga käes kauaoodatud jõuluvaheaeg, mil õpilased saavad veidi puhata, et uuel aastal sama edukalt erinevate toimetustega jätkata. Kaunist ja rahulikku pühadeaega!

Õpetajad Kersti Hunt ja Romet Leets

„Koolicanto!“ Foto: Tiia Hermann

Surju Rahvamaja tegemistest

Minu esimesed neli kuud Surju Rahvamajas kultuuri korraldades on möödunud väga tegusalt. Nii tore, et Surju rahvas on mind uues ametis väga hästi ja soojalt vastu võtnud. Rõõm on näha rohket osavõttu erinevatest sündmustest. Aktiivselt tegutsevad naiste rahvatantsurühmad Sõbratarid ja Vikkel, naiskoor Kirekeel, õmblusring, eakate võimlemine ning joogast ja shindost inspireeritud venitustunnid.

Surju noortetuba tegutseb rahvamaja väikeses saalis aktiivselt ning lapsed käivad rõõmuga seal aega veetmas. Kord nädalas on toimunud armsa vabatahtliku Janeli eestvedamisel lastele kokandus- ring, kus on tehtud kooke, pitsat, muffineid ja muud maitavat. Jõulukuul valmistasid Surju noortetuba pükapi- kud eakate jõulupakkidesse piparkooke ja beseekomme. Toimunud on mõned meisterdamise õpitoad. Aitäh, Dea Jürimäe, et oled käinud meid juhendamas!

Sündmustest on mahtunud nelja kuu sisse eakate päeva tähistamine, teatri-

etendused, halloweeni pidu koostöös Surju Kooli Oma Riigiga, tantsuõhtud, kohtumisõhtu Rein Veidemanniga, meisterdamised, eakate jõulupidu, aastalõupidu ja jõulukontsert. Koos lõime uue traditsiooni tähistada Surjus ühiselt õues kuuse all esimest adventi ning koostöös sotsiaalnõunikuga on käima läinud igakuised eakate seltskondlikud kohtumised.

Tahaksin tänada Marianne Kuuske, Mari-Liis Kuuske, Lauri Kütti ja Rutmar Leppikut, kes aitasid ette valmistada platsi esimese advendi ürituseks! Suur tänu Aivole Aru Loodustalust, kes tõi rahvamajale jõulukuuse! Suur tänu Janeli Ehrsteinile, kes käib vabatahtlikuna noortele kokandust läbi viimas! Aitäh kõigile, kes löövad kaasa ringides ning kes võtavad osa sündmustest! Rõõm on teile ja teiega koos sündmusi luua!

Soovin kõigile ilusat jõuluaega ning mõnusat saabuvat aastavahetust!

Liis Juust

JÕULUPIDU
Eesti ja Ukraina
lastele ja peredele

Saarde kirikus
30. DETSEMBRIL
KELL 15.00

LAUPÄEVAL

NUKUTEATER
MÄNGUD
MEISTERDAMINE
ÜHISSÖÖMINE
KINGITUSED
ÜRITUS ON TASUTA

Eesti Leader Liit
VABA ÜHENDUSTE LIIT
SISEMINISTEERIUM

ПРИГЛАШАЕМ
НА РОЖДЕСТВЕНСКИЙ
ПРАЗДНИК
В ЦЕРКОВЬ СААРДЕ
УКРАИНСКИХ И ЭСТОНСКИХ
ДЕТЕЙ С СЕМЬЯМИ
30 декабря
В 15.00
Вас ожидает:
кукольный театр; веселые
игры и развлечения;
крафтинг; подарки и
праздничный обед

VABA ÜHENDUSTE LIIT
Eesti Leader Liit
SISEMINISTEERIUM

LUMEVANGIS
Piret Kalda Tõnu Oja

Author: Peter Oulter
Lavastaja: Egon Nürer
Kunstnik: Rina Vanhanen
Toetaja: Kalle Villen
Reklaamsõna: Ennuko
Reklaamsõna: Piret

Kilingi-Nõmme klubis
Esmaspäeval, 22. jaanuaril kell 19.00
Pilet 22 €; pensionär, õpilane 20 €.
Piletid müügil Kilingi-Nõmme klubis, Piletilevis, Piletimaailmas

Augusti kuu 19
KOMÖÖDIAATEATER

LÄHKMA KÜLAMAJAS
TEISIPÄEVAL, 26. DETS 2023
KELL 12

LAVAMÄNGUD
OLAVI KÖRREGA

TASUTA.
OODATUD ON IGAS VANUSES HUVIDISED.
REGISTREERIMINE: AVEKARTAV1@GMAIL.COM

SURJU RAHVAMAJAS
Jõulukontsert
21. DETSEMBER
KELL 19:00

MÕISAKÜLA
KAMMERKOOR KUNGLA
Dirigent: Kadi Kask
Klaveril: Ruth Möttus

Tasuta

Lähkma külamajas
teisipäeval, 26. det 2023
Olavi Kõrre
Pillimängu ja
pärimustantsu õpituba

Pillimehed alustavad kell 15,
tantsijad kell 16. Tasuta.

LEADER

Kõik võimalused õnnelikuks eluks

Hakka saardelaseks!

Kui elad ajutiselt või püsivalt Saarde vallas, siis registreeri end enne **31. detsembril** omavalitsusse, kus on kõik võimalused õnnelikuks eluks!

Kuidas ennast Saarde valla elanikuks registreerida

Eesti.ee või rahvastikuregister.ee portaalist
Saarde vallavalitsuses

Logi sisse ID-kaardi või Mobiil-ID-ga ning esita elukohateate avaldus
Täida elukohateate avaldus vallavalitsuses kohapeal

Otsime direktorit Kilingi-Nõmme Muusikakoolile

Ootame Sind juhtima ja arendama Kilingi-Nõmme Muusikakooli

Ootame Sind kandideerima, kui:

- sul on kõrgharidus või kõrghariduse omandamine lõpetamisel, soovitatavalt muusika, pedagoogika, majanduse, juhtimise vms valdkonnas;
- sul on hea suhtlemisoskus, kohusetunne, usaldusväärsus, otsustus- ja vastutusvõime;
- sul on nooruslikku särtsakust, et sütitada nii noori kui vanu;
- sul on hea arvuti kasutamise oskus;
- su eesti keele oskus on kõrgtasemel;
- sul on B-kategooria juhiluba.

Kasuks tuleb varasem kogemus asutuse juhtimisel.

Meil on hea töötada, sest väärtustame paindlikku töökorraldust. Sind ootab mitmekülgne ja vastutusrikas töö, konkurentsivõimeline töötasu ning suurepärased võimalused ennast koolitada ja arendada.

Tööle asumine esimesel võimalusel

Kandideerimiseks saada 07. jaanuariks 2024 meile oma CV, avaldus ja kvalifikatsioonile vastavust tõendavad dokumendid e-posti aadressile info@saarde.ee või postiaadressile Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 88304. Lisa kirjale märksõna "Muusikakool".

Kui sul on küsimusi, siis nendele vastab humanitaarõnunik Andy Tiik telefonil 5912 9850 või e-posti aadressil andy.tiik@saarde.ee.

Surju Rahvamaja
OOTAB TÖÖLE PERENAIST
(0,5 kohta)

Perenaise peamiseks ülesanneteks on rahvamaja siseruumide koristamine, aitamise sündmuste ettevalmistamisel, ajal ja järel.

Oled oodatud, kui:

- Sul on vähemalt põhiharidus
- Sul on valmisolek koostööks ja töötmiseks nädalavahetusel
- Oled paindlik, täpne, korrektne, aus, kohusetundlik ja hea pingetaluvusega.

Pakume Sulle:

- vaheldusrikast ja huvitavat tööd
- paindlikku tööaega
- meeldivat töökeskkonda

Tööle asumine 01.01.2024.a.

Kandideerimiseks saata hiljemalt 20.12.2023.a oma CV ja lühike motivatsioonikirj (tuua välja, kui on tööaja osas piirangud) e-maili aadressile rahvamaja@saarde.ee. Lisainfo tel 5343 4653

SPORT

Liikumine on popp!

Peatselt lõppeva Liikumise-aastaga lõpeb ka 15. Saarde Jõuluturniir. 5. detsembril toimunud Jõuluturniiri Pallilahingus võistlesid KiNG 1.–3. klasside lapsed. Teistest olid sel aastal üle 3. B klassi õpilased.

8. detsembril demonstreerisid Kilingi-Nõmme spordihoones 37 VK Githa võimlejat omaloomingulisi võimlemiskavasid. Kokkuvõtet saab lugeda Margit Schmidt artiklist.

10. detsembril heitlesid kuus võistluspaari sulgpallis Kilingi-Nõmme medalite eest. Turniiri teeb erakordseks, et võistluspaarid loositakse alles võistluspaigas. Geimigi kaotamata võitsid esikoha Janika Virkus Torist ja Kevin Tiit Surjust. Toimunud sündmuste tulemused ja pildid on näha Sport Saardes kodulehe kalendris ja galeriis. Veel kestab Isadepäeval alanud Kiirusliku vastupidavuse tšempionaat ja neli nädalat vältav Jõuluks BUNNI raha kogumise võistlus. Mõlema võistluse autasustamine toimub 23. detsembril koos FITNESS väljakutse võistlusega. Teisel jõulupühal selguvad Tihemetsas Saarde valla meistrid koroonas ja Jõuluturniiri lõpetab paaris discgolfi võistlus Kilingi-Nõmme discgolfi rajal. Kui tava kohaselt on toimunud Jõuluturniirist osavõtjate auhinnaaloos uue aasta algul

Pallilahing 2023

Paarissulgpalli II koht Kristiina Saar ja Tanel Künnapas, I koht Kevin Tiit ja Janika Virkus, ning III koht Annika Mürstaja ja Raigo Vahter

Võimlejate nääripeol, siis sel aastal veereb loosiratas discgolfi turniiri JõuluLED lõppedes 26. detsembril.

Võimlejad peavad sel korral pidu 19. jaanuaril toimuvale „Ilvese peol Margitile”. Rahulikke jõule ja seik-

luslikku KULTUURIRIKKUSE AASTAT!

Toivo Tallo

Lauamängud on populaarsed!

18. novembril toimusid Valtu spordihoones Eesti MV lauamängude mitmevõistluses (male, kabe, koroonas, lauatenis). Pärnumaa võitis võistkondlikus arvestuses esikohakarika tänu SK Vaablase ja Surju SK liikmetele. Naiste turniiril võitis kuldmedali Saima Rand ja pronksmedali Ilme Rand. Meeste turniiril võitis meistritiitli Markus Hansson ja meeste 5. koha Uku Tominga. Noormeeste seas sai hõbemedali Henri Sireli ja pronksmedali Kuldar Vreimann. Edule aitasid kaasa veel Valter Tominga, Martti Tarsalainen ja Kristjan Link.

19. novembril toimusid Valtus Eesti Spordiveteranide Liidu MV koroonas. Pärnumaa esindus sai samuti võistkondliku esikohakarika tänu Saarde valla spordiklubide liikmetele. Meeste turniiri võitis Kaupo Helm-Rosin, saades kuldmedali meeste 60.-69.a. vanuseklassis. Pronksmedalid said – naiste vane-

Foto: Guido Trees

mas rühmas Saima Rand ja meeste noorimas vanuserühmas Tõnis Laks ja meeste üle 70.a. seas Ülo Liblik. Edule aitasid kaasa eelpool mainitutele Ave Laks, Aigor Sillaots, Styven Kuntson, Taivo Raid, Oole Rits, Vladimir

Jõgis.

Eesti Koroonamänguliidu korraldatud 3 etapilise võistkondlikul (4 meest ja naine) karikavõistlusel saavutas SK Vaablase võistkond esmakordselt 2. koha. SK Vaablase kahes võistkonnas mängisid Sty-

ven Kuntson, Kaupo Helm-Rosin, Aigor Sillaots, Taivo Raid, Vambola Bakhoff, Vladimir Jõgis, Ülo Liblik, Oole Rits, Tatjana Osokina, Öie Malmberg ja Anette Einmann.

Eiki Lehemets

Aasta tegijate auhindade väljastamise eesmärk on väärtustada ja tunnustada parimaid sportlasi, sporditöötajaid ning spordi toetajaid.

Võistlustulemuste põhjal valitakse 2023. aasta tegijad järgmistes kategooriates:

- aasta naissportlane (sünd. 1984-2004);
- aasta meessportlane (sünd. 1984-2004);
- noorsportlane, neiu (sünd. 2005 ja hiljem);
- noorsportlane, noor-meis (sünd. 2005 ja hiljem);
- spordiveteran, naine (sünd 1983 ja varem);
- spordiveteran, mees (sünd 1983 ja varem);

aasta edendaja/sporditoetaja (sponsor);

- aasta sporditöötaja, juhendaja, korraldaja, treener;
- valla õnnestunuim spordisündmus;
- aasta spordivõistkond.

Tutvu valimise korraga Saarde SK kodulehel. Kandidaadmiseks lae alla kandidaadi esitamise vorm ja saada see hiljemalt 1. jaanuar 2024 spordihoone@sksaarde.ee. Võib ka võtta nõõbist kinni Toivo Tallol ja oma kandidaat tema kaudu esitada.

Tulemused avalikustatakse 2024. a veebruaris Saarde kultuuri- ja spordirahva tänapäeval.

Kilingi-Nõmme spordihoones

23. detsember 2023 kell 10.00

järjekorra loosimine 9.30

NB! eelregistreerimine www.sksaarde.ee lõpeb 20.12.2023

FITNESS väljakutse

AUTASUSTAMINE

Kiirusliku vastupidavuse tšempionaat

Jõuluks BUNNI

Fitness Väljakutse

Jõuluks BUNNI

MEETIS

LEINE

FitShop

Spordihoone pühadeperioodil avatud

L 23. detsembril
9.00-14.00

24.-25. detsembril
SULETUD

26. detsembril
17.00-21.00

L, P 30.-31. detsembril
9.00-14.00

1. jaanuaril
SULETUD!

HÄID
PÜHI!

KORSTNAPÜHKIMISTÖÖD

Leine

LEINEKORSTNAD.EE

Sinu kodu
korstnapühkija!

Tagame teie küttesüsteemide pikaajalise tõhususe ja ohutuse.

Andres Kask
+372 551 2879
info@leinekorstnad.ee

LEINEKORSTNAD.EE

Võimlemisklubi GITHA Jõuluakro'23

Enne jõule on õige aeg võimlemistrennides harjutajatel näidata oma uusi oskusi: painduvust, jõudu, elegantsust ja esinemisjulgust ning kõik see pealtvaatajate ja žürii ette tuua.

Githa Jõuluakro '23 esi-nejaterida sai pikk – 37 noort võimlejat 1.–9. klassi vanusteni. Kõik etteasted õnnestusid, näidati üllatavaid trikke ja eneseületusi. Võimlejaid toetas lapsevanematest arvukas publik.

Kõik osalejad märgiti ära innustusauhindadega, paremini õnnestunud esinejaid autasustati laureaadikarikatega.

Seekordsed laureaadid:

1. klass – Adeele Poska, Miabel Juuse, Eliise Pärn,

Serely Crisette Strandson.

2. klass – Lenna Vaarak, Risti Kristiin Laius, Andra Saar, Kendra Lehemets, Marybel Vaarik, Karoliine Lisandra Kullamaa

3.–5. klass – Isabel Rist, Saara Randoja, Angela Kovalevski, Merilyn Luik

6.–9. klass – Sarah Sofia Hein, Bianca Vaarik.

Eriauhinnad: kõige

rõõmsam esineja – Mirete Ly Gentalen, julge trikisooritaja – Kendra Lehemets.

Margit Schmidt

Võimlemisfestivali Gymnafest '24 eelvoor

Eesti suurima võimlemisfestivali Gymnafest '24 eelvoor toimus 2. detsembril Paide E-piim spordihallis.

Nüüdsest on festival rahvusvaheline ja eraldi hinnatakse võimlemis- ja tantsurühmade kavu. Osalejate seas olid rühmad Soomest, Lätist ja Leedust.

Meie Githat esindasid 3.–4. kl tüdrukud Meriliis Kaun, Angela Kovalevski, Kaia Toomla, Marybel Vaarik, Isabel Rist, Reena Liisa Laidla, Liseth May Kütt ja Merilyn Luik. Esitati Margit Schmidt koostatud kava "Rõõmsalt rõngastega", mis kenasti korda läks.

Tantsurühmade arvestuses võistles Githa vilistlasrühm klassis 30+. Säravalt tõid daamid žürii ette kava "Meeleheitel koduperenaised", mille seadis rühmale Marko Sassjan.

Vilistlasrühma kuulu-

Vk Githa 3.–4. kl rühm. Foto: Margit Schmidt

vad Siiri Linke, kes on ka treener, Kristi Sutt, Laivi Pärna, Evely Olde, Marleen Parm, Siret Lilleleht, Liana Pusse ja Triin Antso.

Lõppvõistlusele ehk GF '24 finaali pääses vilistlasrühm, kes läheb püüdma vanusegrupi võitu.

Finaal toimub 13. jaa-

nuaril 2024 Tartus ja on ühtlasi osa Euroopa kultuuripealinn Tartu '24 lisaprogrammist.

Margit Schmidt

Saarde Jõuluturniir '23

Saarde valla ja SK Vaablane lahtised MV

KOROONAS

26. detsember 2023 kell 11.00

Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses

Arvestus: mehed / naised

Registreerimine kuni 24. detsembrini 2023
mob: 5566 3688 või eiki.lehemets@gmail.com

Peakohtunik Eiki Lehemets
Korraldaja MTÜ SK Vaablane

www.sksaarde.ee

Saarde Jõuluturniir '23

JõuluLED

paarisdiscgolfi turniir

26. detsember 2023 kell 17.30-21.00

Kilingi-Nõmme 10 korviga discgolfi rajal

Võistlusele pääseb 20 mängupaari
TASUMISE järjekorras

Osavõtutasu 8.-€ (paar)

www.sksaarde.ee

19. jaanuar 2024 kell 18.00

Kilingi-Nõmme spordihoones

Ilvese pidu Margitile

edinevad kõik VK Githa võimlemisrühmad

www.sksaarde.ee

